

Jaki będzie tryb pracy nowego Sejmu?

Wywiad z ptk. Sławkiem

„Gazeta Polska“ ogłasza wywiad z premierem Sławkiem na temat zadań nowego Sejmu. Zastrzegł się na wstępie, że nie występuje jako szef rządu, a gość się natomiast na wypowiedzie nie swych uwag w charakterze „kierownika długoletnich prac, które uwiecznione zostały wprowadzeniem nowego ustroju“ i długoletniego szefa B. B., ptk. Sławek nawiązał przedewszystkiem do ostatnich wyborów, w których przejawiały się jeszcze dawne „złe obyczaje“.

„Obyczaje, skoro się ustaliły — oświadczył ptk. Sławek — stają się cieższym, co jeszcze trudniej zmienić, niż artykuły ustawy — nawet konstytucyjnej... Sądziłem, że reklamowanie siebie i napraszanie się do zaufania — jest tak niesmaczne, iż samo przez się powstrzyma ludzi od zabiegania na swoją korzyść. Lecz tu się właśnie ujawniło, jak te dawne obyczaje wyborcze jeszcze oddziałują na rozumowania kandydatów...“

Zadane ustawy i regulaminy nie nie pomagają, jeśli nowoobranie zespoły Izby nie zdobędą się na duży i trudny wysiłek oderwania się od nalogów dawnych sejmów, jeśli nie wytworzą obyczajów wyższych i nie uczynią ich regułą przyswojenia, obowiązującą dla wszystkich... To też chciałbym, aby w Izbach znalazł swój walor jeden problem: — słowo „nie przystoi“...“

Parlament tylko w tym wypadku ma właściwy sens w ustroju państwa, jeżeli cieszy się zaufaniem i posiada autorytet w społeczeństwie... Na to jednak trzeba przedewszystkiem, aby praca Izby była poważna i rzeczowa.

PRZECIW „JEDNOSTRONNOŚCI“

Z rzeczowością tą sprzeczną jest, zdaniem ptk. Sławka, staranie posłów dbania wyłącznie o interesy swoich wyborców:

„Jaskrawe przykłady tego nieuczciwego przywiązania do roli posła zauważyć było można tu i ówdzie w przebiegu wyborów. Często jeszcze takie lub inne organizacje czy związki starały się wprowadzić swoich przedstawicieli w ten rozumieniu, że będą oni adwokatami ich częściowych interesów. Ten dawny system myślenia, że posł powinien tylko jednostronnie interesy reprezentować, musiałby obniżyć zarówno poziom pracy Izby jak i ich autorytet.“

KRÓTKIE PRZEMÓWIENIA

Drugim czynnikiem ujemnym była „choroba krasomówstwa“ i „manja długich przemówień“:

Należy więc stworzyć warunki, przy których każdy mógłby zadać pytanie lub wypowiedzieć krótką uwagę... Jako środek praktyczny widziałby ograniczenie przemówień z trybuny. Niech posł przemawia stojąc ze swego miejsca. Pozatem w imię dobra samej Izby marszałek Izby i ogół poselski winny mieć możność obrony przeciwko niekoleżeńskiemu gadulstwu.“

PROTEKCJONIZM

Następnie zwrócił się ptk. Sławek z ostrzeżeniem, że „najgroźniejsze dla samych posłów są naciski o protekcję i t. zw. interwencjonowanie w sprawach prywatnych różnych ludzi. Jest to zło straszne... Im bardziej stanowczy będzie zakaz protekcji czy t. zw. interwencji w sprawach osobistych, tem łatwiej będzie samym posłom bronić się od nalegań potentatów...“

INTERPELACJE

Natomiast jako najlepszą drogę interwencji uważa ptk. Sławek zgłaszanie interpelacji:

„Wierzę, że interpelacja może się stać najlepszą formą usuwania szeregu...

niedociągnięć pracy aparatu administracyjnego. To też osobiście jestem zwolennikiem skasowania wszelkich ograniczeń, a przedewszystkiem owego zarządzenia, aby pod interpelacją było więcej podpisów. Prawo krytyki Rządu i prawo zgłaszania interpelacji winno przysługiwać każdemu posłowi.“

GRUPY WOJEWÓDZKIE

Wreszcie co do organizacji Sejmu na grupy — wobec odpadnięcia dawnych klubów — oświadcza ptk. Sławek, że

„Może przemyslenia wspólne z innymi przedstawicielami z tego samego województwa ułatwią skontrolowanie własnych zapatrywań. Zblienie się między sobą przedstawicieli tego samego terytorium wydawałoby mi się zatem dość celowe. Przemawiałoby też za tem doświadczenie: t. zw. grupy regionalne, jakie istniały w Bloku Bezp., dały dobre wyniki.“

Na tem zakończył p. premier swoje uwagi, zaznaczając, że „nie ma zamiaru układać podręcznika dla Izby“ i że „powaga Izby, która się mają zebrać, od nich samych zależeć będzie“.

Obdzieranie ze skóry najuboższych Pożyczki na... 240 procent

Rewelacyjne wyniki kasy bezprocentowej

Na 939.485 żydów czynnych zawodowo w Polsce (według danych przedostatniego spisu ludności), 324.000 zajmowało się handlem. Ostatnie badania, oparte na materiale statystycznym i ankiecie wym, przeprowadzone przez związki handlowe, wykazały, że 41 proc. ludności żydowskiej w Polsce żyje z handlu, stanowiąc 70 proc. całego „polskiego“ aparatu pośrednictwa.

Uderza w zestawieniu z temi liczbami, że bezrobocie, tak wśród pracowników fizycznych, jak i umysłowych, jeżeli chodzi o ludność żydowską, mieszkającą w Polsce jest minimalne. W wypadku pozbawienia pracy na stanowisku stałym robotnik, czy urzędnik żyd przetrzymuje się do pośrednictwa, znajdując od razu bardzo wydajną pomoc finansową, umożliwiającą mu założenie samodzielnej warsztatu pracy, bądź też na rozpoczęcie handlu, lub na dalsze rozszerzanie podjętej działalności. Te pomoc dają żydom ich Kasy Bezprocentowe, obracające miljonami funduszami. Kasy te, wspomagane dotąd przez państwo i samorząd, rozwijają się świetnie i są jedną z głównych podstaw, dającą żydom możność konkurencyjności w gospodarstwie polskim.

Jak wielka jest pomoc rozmaitych działaczy żydowskich dla tych kas, jak duża przywiązują oni wagę do ich działalności, świadczy chociażby fakty, że np. poseł Wiślicki miesięcznie wpłacał na rzecz kas po 2.000 zł., senator Sieroszewski pożyczal im większe sumy, nie skąpiąc zresztą i ofiar, a w jednej tylko kasie — na Grzybowie liczba stałych ofiarodawców przekracza 100 osób, płacących po 50 zł. miesięcznie. A kas takich jest w Warszawie więcej niż pół setki! Dodając do tego różne zapisy i dotacje żydów z całego świata i przeglądając bilanse tych kas, można łatwo stwierdzić, jaki jest zasięg ich wpływów i jak kolosalną rolę, nie tylko gospodarczą, odgrywają one dziś dla żydów.

Polacy z natury są elementem raczej gospodarczo - biernym. Woła ciębieć głód i nędzę, niż iść prosić, chociażby o pożyczkę. Dość powszechne jest powiedzenie: „nie będę mógł spać spokojnie dopóki nie spłacę długu“. Oba wa więc przed pożyczką u ludzi uczciwych, którzyby mogli pracować bez ubezpieczenia, spokój lub interese publiczny.

Używanie odznak lub mundurów, na które nie uzyskano zezwolenia władz będzie karane grzywną do 1000 zł. i aresztem do miesiąca. Odznaki i mundury, noszone bez zezwolenia ulegną konfiskacji.

Obecnie noszone odznaki i mundury wolno nosić tylko do 31 grudnia 1935, jeśli do tego czasu na ich noszenie nie będzie wyjednanego zezwolenia władz.

Nie potrzeba wyjednywać pozwolenia na odznaki i mundury noszone przez lokajów i służbę w gospodarstwie domowym oraz przez służbę i pracowników prywatnych zakładów gospodarczych oraz doraźnych przedsięwzięć rozrywkowych.

Ważąc, mając pewien kapitał, utrzymywać się i to nawet nieźle, jest dość powszechna. Wystarczy chociażby wejść do jakiegokolwiek banku, aby stwierdzić, że trzy czwarte, albo i więcej, interesantów — to żydzi, nawet względnie ubodzy. Ubogi Polak, potrzebujący na rozpoczęcie pracy pewnego kapitału, krępowałby się zwrócić do jakiegokolwiek instytucji bankowej. A przecież przy dzisiejszej nędzy, czasem minimalny kapitał

Co mówi art. 16-ty paktu Ligi Narodów?

Wobec wybuchu działań wojсковych w Afryce staje się obecnie aktualny słynny art. 16 paktu Ligi Narodów i warto zaznajomić się bliżej z jego treścią.

Ustęp pierwszy tego artykułu postanawia:

„Jeżeli jeden z Członków Ligi ucieka się do wojny wbrew zobowiązaniom przyjętym w art. 12, 13 lub 15, uważany będzie ipso facto za dopuszczającego się aktu wojennego przeciw wszystkim członkom Ligi. Ci zobowiązują się zerwać z nim natychmiast wszystkie stosunki handlowe i finansowe, zakazać wszelkich stosunków między swymi obywatelami, a obywatelami państwa, które zlamalo Umowę (t. j. pakt Ligi — Przyp. Red.), wreszcie przeważać wszelkie porozumienie w sprawach finansowych, handlowych czy osobistych między obywatelami tego państwa, a obywatelami innych państw należących do Ligi lub do niej nie należących“.

Naruszenie artykułu 12-go następuje w razie uciekania się do wojny przed upływem 3 miesięcy od rozbicia się akcji pojednawczej wszczętej przez Ligę Narodów, art. 13-ty dotyczy obowiązku nieuciekania się do wojny z państwem, które zastosowało się do

Nauka o ruchu ulicznym w szkołach powszechnych

Władze szkolne zarządziły, iż w szkołach powszechnych, uczniowie mają być pouczeni o obowiązku stosowania się do przepisów o ruchu na ulicach miast i dróg publicznych.

W szczególności ma być wpojęne w uczniów przeświadczenie, iż nie należy bawić się na szosach i ulicach, że stanie na jezdni i spacerowanie po niej jest wzbronione i że należy korzystać tylko z chodnika. Przejście przez jezdnię ma być dokonywane najkrótszą drogą w pobliżu skrzyżowania ulic. Specjalna uwaga uczniów ma być zwrócona na niedopuszczalność i niebezpieczeństwo

Plaga składek wśród kolejarzy

Plaga składek przymusowo - dobrowolnych wśród pracowników kolejowych przybrała niezwykłe rozmiary. W niższych grupach uposażeń składki te przewyższają kilkakrotnie normalne obciążenia podobnie sytuowanych obywateli z tytułu podatku dochodowego.

Obecnie np. potrącanie są kolejarzom składki na LOPP, lódź podwodną, okręt, samolot, Rodzinę kolejową, kolejowe przysposobienie wojskowe i rozmaite fundusze, księgi pamiątkowe lub inne wydawnictwa. A przecież nie trzeba zapominać, że kolejarze ob-

ZYWI CZY ZBĘDNY?

Mimo otwierającej się sesji Sejmu uwaga prasy koncentruje się ciągle na sprawach zagranicznych. Jedynie „Czas“ poświęca refleksje naszemu przerostowi biurokracji i niewystarczającym kwalifikacjom ciała urzędniczego, w którym

... do głosu dochodzą przedewszystkiem gnieźdzący się najczęściej w centralach — dyktanci, i tu leży jeden z ważniejszych powodów przerostu biurokracji, (formalistyka jest najdogodniejszą przykrywką nieuctwa i nieudolności), tudzież braku zrozumienia potrzeb społeczeństwa w administracji“.

Wskutek tego „trudno uwie-

rzyć, aby administracja mogła sama przezwyciężyć kryzys gospodarczy“ i dla wyjścia z impasu trzeba współpracy rządu i społeczeństwa. Wychodząc z założenia, że „współpraca społeczeństwa ma reprezentować sejm“ (co wobec przebiegu wyborów jest tylko częściową prawdą), „Czas“ ma jednak wątpliwości, czy i Sejm wykaze należyte kwalifikacje:

...fizjonomia jego jest jeszcze nieznaną, gdyż składa się przeważnie z ludzi, którzy dotychczas brali minimalny udział w życiu publicznym. Tem większa odpowiedzialność spada na tych — mniej licznych, członków Sejmu, którzy posiadają parlamentarne doświadczenie i polityczne przygotowanie. Oni to poprowadzą parlament, oni pokierują je-

kali się z trudnościami, powstają ceni głównie wskutek nieświadomości panującej w masach. Tak np. niektórzy mówili: — Ładna mi łaska z kasy. Biorą 7 procent od pożyczek, a żyd daje na 5 proc.

Istotnie tak było. Żydzi dawali pożyczki na 5 proc., ale tygodniowo, podczas gdy kasy dobroczynne na 7 proc. rocznie. Podobna nieświadomość jeszcze dziś pokutuje. Np. ktoś pożyczający od żyda 10 zł. na handel jarzynami, płacąc mu za tydzień 50 groszy, uważa, że wszystko jest w porządku, mimo, iż płaci ponad 240 procent rocznie. Oczywiście lwia część zarobków takiego handlarza jarzyn idzie do kieszeni lichwiarza żydowskiego, na którego korzyść ciężko pracuje, nie mówiąc już o tem, że często lichwiarz narzuca pożyczającemu źródła zakupu, oczywiście będąc w tem również zainteresowany.

Po wojnie, w r. 1928, ks. Godlewski wznowił kasę pożyczkową - oszczędnościową w formie działalności dobroczynnej. Zamiast gromadzić pieniądze na jednorazową pomoc kilkuzłotową na chleb i życie dla ubogich, gromadzone pieniądze i pożyczano bez procentu zasługującym na zaufanie, a pragnącym pracować i zarabiać rzemieślnikom i drobnym kupcom polskim i t. p.

Akcja ta, mimo szczupłych kapitałów, rozwijała się pomyślnie. Często dźwigała nawet ludzi z kompletnej nędzy. Zorganizowana była w ten sposób, że dwa istniejące towarzystwa: Konferencja Pań Św. Wincentego i Konferencja Panów, miały za zadanie wyszukiwanie tych, którym można było pomóc przez pożyczkę bezprocentową. Około 100 rodzin korzystało z pomocy kasy, a mimo, że sumy, które kasa operowała, były malutkie i w stosunku do potrzeb o wiele niewystarczające, bo nie nie wynoszące nawet pół tysiąca złotych, obrócono niemi sześć razy, uruchamiając 100 warsztatów pracy!

A. S.

W ś r ó d p i s m

na przezwyciężyć kryzys gospodarczy“ i dla wyjścia z impasu trzeba współpracy rządu i społeczeństwa. Wychodząc z założenia, że „współpraca społeczeństwa ma reprezentować sejm“ (co wobec przebiegu wyborów jest tylko częściową prawdą), „Czas“ ma jednak wątpliwości, czy i Sejm wykaze należyte kwalifikacje:

...fizjonomia jego jest jeszcze nieznaną, gdyż składa się przeważnie z ludzi, którzy dotychczas brali minimalny udział w życiu publicznym. Tem większa odpowiedzialność spada na tych — mniej licznych, członków Sejmu, którzy posiadają parlamentarne doświadczenie i polityczne przygotowanie. Oni to poprowadzą parlament, oni pokierują je-

...Stan umysłów w Kłajpedzie bez względu na wyniki wyborów nie zdaje się więc zapowiadać bardziej istotnych zmian w sytuacji obecnej. Sądzić można, że raczej ulegnie ona zaostrzeniu i to na wszystkich odcinkach, związanych ze sprawą kłajpedzką“.

„Kurjer Poranny“ ogłasza wywiad swego korespondenta specjalnego z gubernatorem Kłajpedy p. Kurkauskasem, który przyznaje wielki wpływ, jaki na nastroje kłajpedzkie wywarła mowa Hitlera, zaznaczając jednak, że wpływ ten został znacznie zrównoważony przez demarchę mocarstw w Berlinie. Co do dalszego układu stosunków litewsko - niemieckich, zależą one tylko od Rzeszy, a wobec jej polityki

...trudno jest przypuścić, aby po wyborach coś mogło się zmienić w stosunkach litewsko - niemieckich“.

Korespondent litewski „Gazety Polskiej“ stwierdza, że Niemcom głównie chodziło nie o przynależność państwową Kłajpedy, ale o wykazanie niemieckiego charakteru narodowego tego kraju. Agitację uprawiali systemem domowym, nie organizując zebrań ani przeciwdziałając agitacji litewskiej — mimo to nastroje ich były bardzo optymistyczne:

„Kiedy wyraziłem im swe przypuszczenia na temat rezultatów wyborczych, dowodząc, że wskutek uzyskania obywatelstwa kłajpedzkiego przez kilka tysięcy Litwinów, udział w głosowaniu urzędników i oficerów, oraz antyhitlerowskiego nastroju żydów kłajpedzkich, listy litewskie mogą zamiast dotychczasowych 5, zdobyć 7 — o mandatach, odpowiadali ze spokojem: „nie wiadomo. Nie jest bowiem wykluczone, że duża część tych, którzy jeszcze w 1932 roku głosowali na listy litewskie, teraz głosować będzie na listę naszą“.

Litwini natomiast powtarzali niezmiennie, że rezultat wyborów — to „równanie z wieloma niewiadomymi“. Czasem jednak czuć było w tych ostrych wypowiedziach nutę niepokoju o rozwiązanie tego równania“.

LITWA WOBEC POLSKI

„Warszawski Dziennik Narodowy“, omawiając ogłoszony w naszym piśmie wywiad z ks. Cybibrasem i wyrażonych w nim obaw litewskich przed wpływami polskimi, oświadcza, że stanowisko takie nie da się utrzymać na dłuższą metę i że wobec obecnej polityki Niemiec

...dotychczasowa polityka Litwy staje się samobójczą. Przed Litwą staje dyktando: albo przy pierwszym wstrząsie w Europie zaryzykować swoje istnienie i swój byt narodowy, albo powrócić na drogę, wskazaną jej przez historię już w XV wieku“.

A. S.

Legitymacje szkolne dla uczniów do 30 lat

Ministerstwo Oświaty ograniczyło do 30 lat wiek uczniów, uprawnionych do otrzymania legitymacji szkolnych. Osobom w wieku ponad 30 lat bezwzględnie nie należy wydawać legitymacji szkol-

nych uprawniających do korzystania z ulg kolejowych.

Ograniczenie wieku nie stosuje się do osób upośledzonych, kształcących się w szkołach specjalnych.

Szttywne rogatywki obowiązują wojsko od 1 grudnia

Według rozkazu Kierownika Ministerstwa Spraw Wojskowych obecna czapka wojskowa, rogatywka od dnia 1 grudnia ulega przeobrażeniu. Po tym terminie denko rogatywki musi być usztywnione a więc stanowić płaski kwadrat.

Ministerstwo W. R. i O. P. wydało oświadczenie, dotyczącą organizowania audycji muzycznych, trwających po 45 minut. Część muzyczna ma trwać 30 minut a jej objaśnienie 15 min.

Tematem audycji muzycznych mają być m. i. arje Moniuszki i Szopena, muzyka religijna oraz polska muzyka ludowa. Audycje muzyczne zaliczone zostały do obowiązkowych zajęć szkolnych.

Koncerty w gimnazjach państwowych